

Sayı : 3

Ekim 1972

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

TARİH ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATBAASI
İSTANBUL — 1973

DONANMA İÂNE MADALYASI

İbrahim Artuk

V. Sultan Mehmed Reşad 1327-1336 (1911-1920) zamanında Osmanlı Donanması'nın gelişmesi için, o zamanki millî sınırlarımız içinde, iâneler toplanarak Donanma-i Osmanî Muâvenet-i Millîye Cemiyeti'ne gönderiliyordu. Bu kampanyaya iştirâk edip külliyetli miktarda para verenlerle bu husûsda fevkalâde hizmeti geçenlere verilmek üzere, Pâdişahın 28 Ramazan 1330 28 Ağustos 1328 târihli İrâde-i Seniyye'siyle, Donanma İâne Madalyası adıyla bir Madalya çıkarıldı.

Madalyanın ön yüzüne, denize akseden şualar içinde, V. Mehmed Reşad'ın tuğrası ile bunun biraz altına 1331 târihi konulmuştur.

Madalyanın arka yüzüne ise seyretmekte bulunan bir zırhlı hâkedilmişti. (Resim 1).

Donanma İâne Madalyası Nizamnâmesi 9 maddeden ibarettir. (Vesika 1).

Şûrâ-yi Devlet

Tanzimat Dâiresi

aded

1603

Donanma İâne Madalyası Nizamnâmesi

«Lâyiha»

Birinci Madde : Osmanlı Donanmasının te'âli ve terakkisi için iâne i'tâsı suretiyle ibrâz-ı hamiyet ve fütüvvet edenlerle hidemât-ı fevkalâdesi sebki edenlere i'tâ buyurulmak üzere numûnesi vechile bir Madalya ihdâs olunmuştur.

İkinci Madde : İşbu Madalyanın bir tarafına «Tuğrâ-yi Hazret-i Hilâ-

fet-penâhî» ve zîrine târih ihdâsı ve diğer tarafına «Donanma İâne Madalyası» ibâresi ve bir zirhli resmi hâk ve resm olunacaktır.

Üçüncü Madde : Zikr olunan madalyadan zikûra âit olanı nisfı yeşil ve nisf-ı diğeri beyaz ipek kurdeleye ve inâsa mahsûs olanı bir çiçek şeklinde bağlanmış keزالik nisfı yeşil ve nisf-ı diğeri beyaz kurdeleye rabt ve sine-nin sağ tarafına ta'lik edilecektir.

Dördüncü Madde : Mezkûr madalya tunç, nikel, gümüş, altun, fevkalâde altun olmak üzere beş nevi olup tunç ile nikelin kıt'ası sim Mecidi çeyreği ve gümüşün kıt'ası sim Mecidiyye'nin iki çeyreği cesametinde ve altun madalyanın kıt'ası iki buçukluk Osmanlı altunu ve fevkalâde altun madalyanın kıt'ası dahi beşi bir arada Osmanlı altunu cesâmetinde olarak Donanma Cem'iyeti'nin Dahiliyye Nezâretine vâkı' olacak inhâsı üzerine alel-usul arz olunarak şeref-sudûr edecek irâde-i Seniyye mucibince bâ-berât-ı âlişân i'tâ buyurulur.

Beşinci Madde : İşbu madalyadan tuncu beş Osmanlı altunundan on Osmanlı altununa, nikeli on Osmanlı altunundan yirmi beş Osmanlı altununa, gümüşü yirmi beş altundan yüz altuna, altunu yüz altundan beşyüz altuna kadar ve fevkalâde altunu beş yüz altundan fazla iâne i'tâ edenlere verilir. Mezkûr madalyalardan birini hâmil olanlara mafevk Madalya için meşrût olan mikdarı ikmâl eyledikleri takdirde tebdilen diğeri i'tâ edilir.

Altıncı Madde : Mezkûr madalya hâmillerinin vefatında zükûrdan ve olmadığı takdirde inâsdan ekber evlâda yâdigâr olmak üzere intikal ederse de hak-ı tâ'lik yoktur.

Yedinci Madde : Madalyalar yalnız nakden vakı' olacak i'ânata münhasır olmayıp emvâl-i menkule ve gayrı menkule ihdâ edenlere de verdikleri emvâlin kıyem-i mukadderesine göre nisbet-i muharrere vechile i'tâ olunur.

Sekizinci Madde : Hidemât-ı fevkalâdesi sebk edenlere dahi ifa' eyledikleri hidemâtın derecesine göre altun madalyaların ma'dası i'tâ olunabilir.

Dokuzuncu Madde : İşbu madalya Donanma Cem'iyeti'nce i'mâl ettirilecektir. Madalyayı almak isteyenler verdikleri iânedan başka tuncu için beş, nikeli için on, gümüşü için yirmi kuruş, altunu için üç ve fevkalâde altunu için altı lirayı Osmanî verirler.

Memâlik-i ecnebiyye'ye gönderilecek madalya için işbu bedel taharri olunmaz.

5 Cemâziyelâhır sene 330 9 Mayıs sene 328

Şûrâ-yi Devlet

Mührü

Aslma mutabıktır

İmza

(okunamadı)

İşbu Nizamnâmenin mevki'-i icrâya vaz'ını ve Nizâmât-ı Devlet'e ilâvesini irâde ederim.

28 Ramazan sene 330

28 Ağustos sene 328

Mehmed Reşad

Sadr-ı a'zam

Şeyhü'l-İslâm

Şûrâ-yi Devlet

Harbiyye Nâzırı

Reisi

Gazi Ahmed Muhtar

Mehmed Cemaletdin

Mehmed Kâmil

Nâzım

Dâhiliyye

Adliyye

Hariciyye

Ticaret ve Ziraat

Nâzırı

Nâzırı

Nâzırı

Nâzırı

Daniş

Abdülhalim

Gabriel

Mustafa Reşid

Nâfi'a

Bahriyye

Maliyye

Maarif

Evkaf-ı Hümâyûn

Nâzırı

Nâzırı

Nâzırı

Nâzırı

Nâzırı

Salih Hulusi

M. Muhtar

Abdurrahman

Said

Mehmed Fevzi

Posta ve Telgraf ve

Telefon Nâzırı

Sabri

Mezkûr Madalya Devrin Sadr-ı a'zam'ı Gazi Ahmed Muhtar Pâşa'nın sadaretinde çıkarılmıştır.

Nizamnâmenin 3. Maddesine göre erkeklerin takacağı madalyanın yarısı yeşil ve yarısı beyaz ipek kurdele, kadınlarınki ise, çiçek şeklinde bağlanmış, keza yarısı yeşil yarısı beyaz ipek bir kurdeleye bağlanmış olup göğsün sağ tarafında taşınacaktır.

Nizamnâmenin 4. Maddesinde ise madalya tunç, nikel, gümüş, altın ve fevkalâde altın olmak üzere beş nevi'den olacaktır. Bunlardan tunç ile nikelin büyüklüğü gümüş mecdiyenin çeyreği ve gümüşü ise mecdiyenin iki çeyreği büyüklüğünde, altın madalyanın büyüklüğü ise iki buçuk Osmanlı lirası kadardır. Fevkalâde altın madalyada bir Osmanlı beşi bir yerdesi büyüklüğündedir.

Madalya, Donanma Cemiyeti'nin Dahiliye Nezâreti'ne vâkı' olan inhası üzerine aleusûl arz olunarak alınacak İrâde-i Seniyye gereğince berât ile verilirdi. Meselâ Sürmene Kazası Bidâyet Mahkemesi Başkâtibi Mahmud Remzi'ye verilen berâtta şunlar yazılmıştı (Vesika 2).

Tuğrâ Reşad

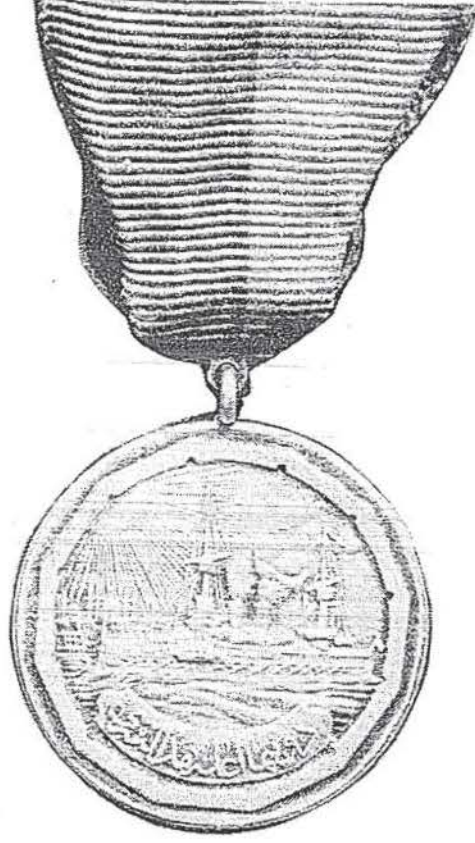
Nişân-ı Şerif-i âlî-şân-ı Sâmi-Mekân-ı Sultanî ve Tuğrâ-yı Garra-yı Cihan-sitan-ı Hâkânî Hükümü oldur ki :

Şevket-ü Satvet-i Osmaniyenin muhâfaza ve ilâsı zımında kuvve-i bahriyemizi ihtiyacımızla mütenasib bir derece-i kemâle îsâl maksad-ı âlîl âlile teşekkül etmiş olan Donanma-yı Osmânî Mu'âvenet-i Milliye Cemiyeti'ne zükûr ve inâsdan i'ânât-ı Maliyye ve teberruât-ı sâire ve hidemât-ı fevkalâdeleri meşhûd olanları takdiren derecât-ı muhtelifede bir Madalya ihdâs edilmiş ve Sürmene kazası Bidâyet Mahkemesi Başkâtibi Mahmud Remzi Efendi üç bin kırk bir kuruş yirmi beş para i'âne i'tâsı suretiyle ibraz-ı me'asir-i hamiyet ederek mezkûr madalyanın gümüş nev'ine Nizamnâme-i mahsûsu mucibince kesbi istihkak eylemiş olduğuna binâen bi'l-istîzan şerefsûdur eden irâde-i seniyye-i Şehriyârânem mantûk-ı münîfi vechile kendisine zikr olunan madalyanın gümüş nev'inden bir kıt'ası i'tâ ve ihsân kılınmış olduğunu mutazammın işbu Berât-ı âlişân'ım isdâr ve i'tâ kıldım. Harrere fi'l-yevmi'l-sabi' min Şehr-i Muharrem'ül-haram li-sene selâse ve selâsun ve selâse mi'ete ve elf.¹

Be Makam-ı Kostantiniyye el-Mahrûsat'ül-Mahmiyye.

Nizamnâmenin 5. maddesine göre beş Osmanlı altınından 10 Osmanlı altınına kadar verenlere tunç madalya, on Osmanlı altınından yirmi beş Osmanlı altınına kadar verenlere nikel ve yirmi beş Osmanlı altınından yüz Osmanlı altınına kadar verenlere gümüş, yüz altından beş yüz altına kadar verenlere altın, beş yüz altından fazla verenlere de fevkalâde Donanma İâne madalyası verilmektedir. Şâyed madalya sahibi daha fazla ve meşrut olan miktarı verirse kendisine evvelce verilmiş olan madalya alınarak daha başkası ile değiştirilir. Nizamnâmenin altıncı maddesine göre, madalya sahibinin ölümünde madalya erkek evlâda, olmadığı takdirde kız çocuklarından en büyüğüne intikal eder. Fakat bu büyük kız evlâdın madalyayı taşıma hakkı yoktur.

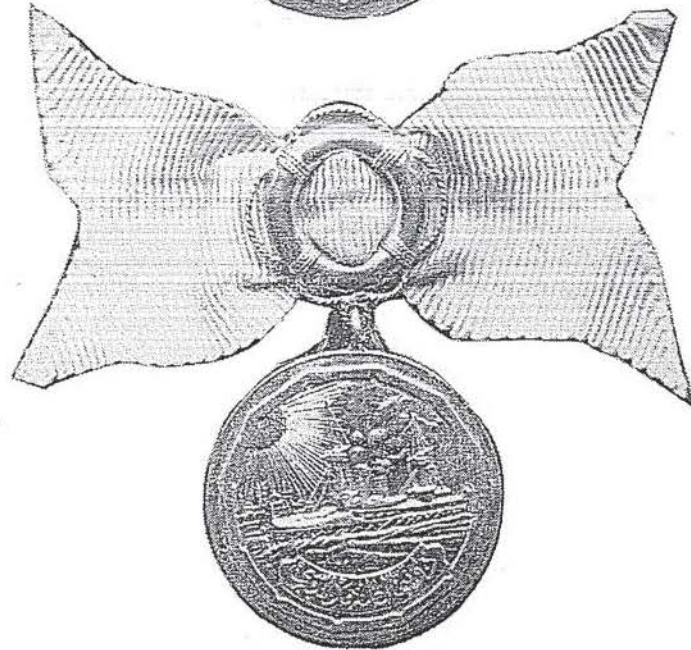
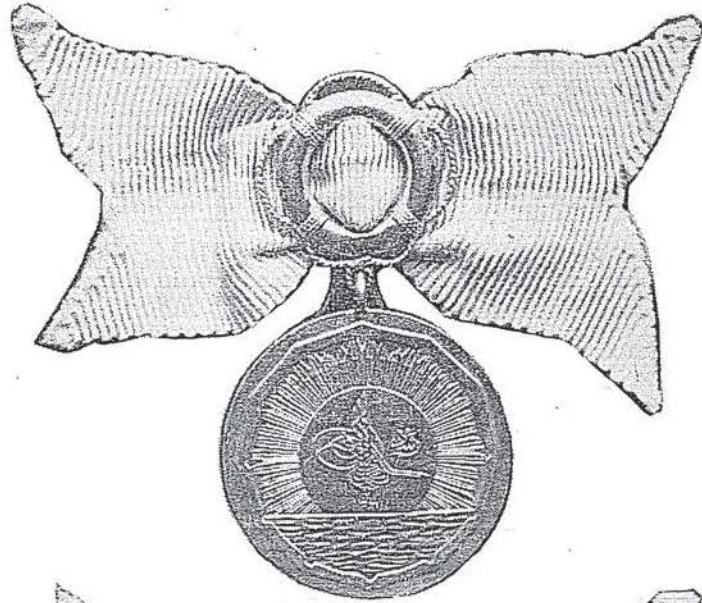
¹ Berât sahibi, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nde Dâhiliye Müdürlüğünden emekli Sayın Kâzım Tarakcıoğlu'nun babasıdır. Bu Berâtı Kabinemize hediye etmiş olduğundan kendisine müteşekkirimiz.

Donanma İâne Madalyası.

Levha II

ARTUK

Resim: 1

دولت اسلامیہ

وزارت اعلیٰ

۱۶۰۲

دو قلمی اعجازی نظامی نظامی

۱۱

برقیہ تارہ - شہانہ دو قلمی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
ایمان و قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
برقیہ تارہ - قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی

برقیہ تارہ - ایجنسی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی

ایجنسی نظامی - قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی

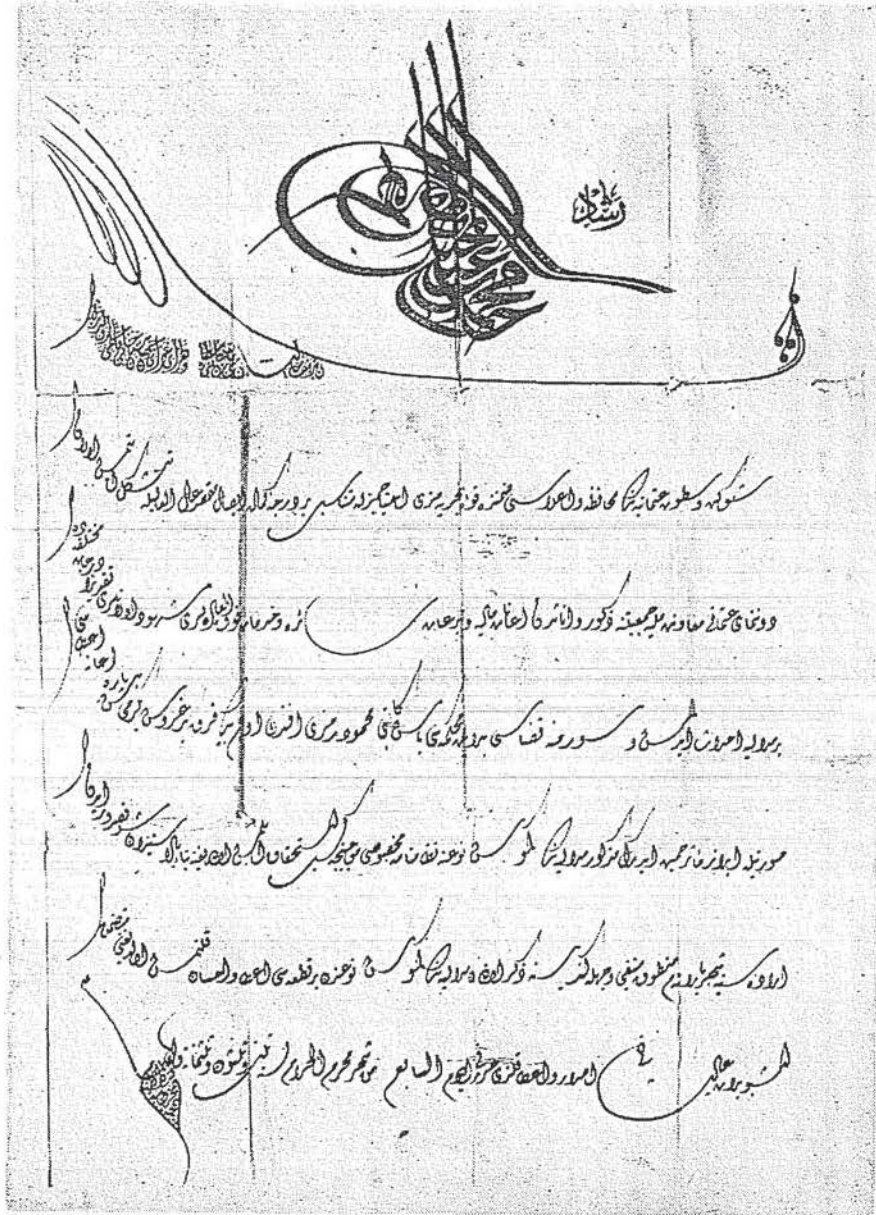
دو قلمی نظامی - قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی

برقیہ تارہ - ایجنسی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی
قلمی اعجازی نظامی و قلمی اعجازی نظامی

خستارک ایصال اید فراری نظیر رسیده بطلب در بکری اعطا اید این
 خستارک خسته - خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته

بیرون نماندند مابقی منسوخ اجزاء
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته
 خستارک خسته خستارک خسته خستارک خسته

سوره الفاتحه
بسم الله الرحمن الرحيم

۴۸۷

۷۹
۷۸

گشته شناسد و نه کند، اهلای سحر و جادو در زمان سحر گاه خفته و مضاعف می گردند، احوال خود بدتر می شود و هر چه با بدترین وجهه برسد و مالد اهلش
 اعطاء و با نماندند و در کافرانند که کرم، بلند و در کرم نماندند کسالت ارضی هیچ سبب است مگر این که کلماتی در وقت طریقه به ارضی بود و برگرداندند که
 جمله احوالی کمالی و سنگین در کفر و مشقه کلمات سحر، در کسالت تنگی تنگ، زلفه کلمات سحر است و اولی و اولی حوله سحر به بد و بد، ساطط لایحه یا گمانی شده و هر کس ارضی
 او را در هر کس کس که در هر کس احوال، احوال را در کس که در هر کس کلمات ارضی، و در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 یقین مطلق بر حسب کس که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 در کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 صفای معاصرت و سحر گاه ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 سحر گاه در کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 اولی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که

ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که
 ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که در هر کس کلمات ارضی، که

Vesilka: 3

۱۶۶

۲۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...
۴- ...
۵- ...
۶- ...
۷- ...
۸- ...
۹- ...
۱۰- ...

Vesilka: 4

قلمی
 شماره
 ۱۴۹۹

دو تنای عثمانی مساعدت علیه جمعیتک شورای دولت عوامی برینده در سر به اولیای نایب و سایر نوری تذکره می ملقبه فیه بر این تنظیمات
 در آن سنده قرائت اولدی
 مذکور تذکره ده عثمانی دولت سناک تعالی و ترقیسی انجونه اعانه اعطای صورتی بر این حجت و قوت این نوری غلطه خودی العاده کی سینه این نوره
 اعطای بودی و نوره اعطای برینده دولت مدال سینه عا ۸ در صانعیه تا پیشی نظر سناک نایب اوجخی ماده نوری اولدی و در این نوری
 سینه نیک صانع طرفه تعلیقی خاندن برین عثمانی و مجیدی ناسازی هلال اولاده دولت نیک خود در نوری مادینه خود و در نیک آئنده قابله ص
 کوریندی کی چرتد بود مدال نیک ده دیگر نوری کی سینه نیک صول طرفه تعلیقی و سکر نوری ماده سنده دخی خنده خودی العاده کی سینه نوره ایضا
 این نوری غلطه در چه سینه نوره آئنده مدال نیک ماعلی اعطای اولدی بیدگی صبره ایسم آئنده مدال این نوری تطبیق مساعد بر در حرام خدمت
 خودی العاده کی سینه نوری عا لیر تصادف این نیکه اولدی بینه نه بر ماده نیک دخی خودی العاده آئنده مدال نیک ماعلی اعطای اولدی بینه کی
 صورت نوره تعویلی از وی اسما قلمند
 اقتضای لیدی التامل منافع ملک و دولتک محافظی مشورتی بر نیک نایب برین حکایت بر نیک نایب منوط اولدی بینه دولتک
 این سول مایکساج البری اولاده دولت نیک استکمال اسباب ترقی و تعالی سینه بر این مایکساج کار ای نوری امتیاز نوری انسان اولدی
 نوره صورت خودی العاده و تطبیق نوری در چه سینه نوره کور نوره و در نوره مدال نیک سینه نیک صول طرفه تعلیقی غلطه کی مطلقه
 سینه نوری قبول بولنده اولدی نظر سناک نایب بر اساس کور قلمی این نوره اوجخی و سکر نوری ماده برین نوری نیک سینه نوری لایحه نوری
 قلمند اولیایه امر و فرمانه عفره سینه نوری لایحه نوری

- اعضاده
چو بریندی
- اعضاده
- اعضاده
- اعضاده
- اعضاده
- اعضاده
- تعیینات در آن سینه نایب

ARTUK

٢٤

وفاقیہ میں معاہدہ کی صورت میں جو کہ اس وقت تک اس کی کوئی شکل نہیں مل سکی ہے۔ یہ ایک ایسا معاہدہ ہے جس میں
معاہدہ کی صورت میں جو کہ اس وقت تک اس کی کوئی شکل نہیں مل سکی ہے۔ یہ ایک ایسا معاہدہ ہے جس میں
معاہدہ کی صورت میں جو کہ اس وقت تک اس کی کوئی شکل نہیں مل سکی ہے۔ یہ ایک ایسا معاہدہ ہے جس میں
معاہدہ کی صورت میں جو کہ اس وقت تک اس کی کوئی شکل نہیں مل سکی ہے۔ یہ ایک ایسا معاہدہ ہے جس میں

صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ
صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ

صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ
صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ صاحبزادہ

دو نما اعزاز مدالیسی نظام سارسنگ سواد مدالیسی

برونچ پاره
مداره کی بروچر آف تصویر ایستد :-
دو نما اعزاز مدالیسی دو نما اعزاز اولاد فخری سینی و نطف
دیگری بیاضه ایستد قورده لایه و انانیه فخری اولاد برچول
شکلنده باغ و نمبه کز لک فخری سینی و نطفه دیگر دیاضه
قورده لایه ربط و سینه لک صول طرفه تصویر ایستد :-

دو نما اعزاز مدالیسی سکرین مداره کی بروچر آف
تصویری ایستد :-
دو نما اعزاز مداره کی سینه ایستد وخی ایضا ایستد فخری سینی
مداره کی سینه قورده لایه ایستد مدالیسی ایستد اعطا
اولاد مدالیسی :-

اعزاز مدالیسی

ایستد مدالیسی نظام سارسنگ دو نما اعزاز مدالیسی سواد مدالیسی ۱۸۱۲

مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی
مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی	دو نما اعزاز مدالیسی

Nizamnâmenin 7. ve 8. maddelerine göre madalyalar yalnız vâki' olacak îânâta münhasır olmayıp emvâl-i menkule ve gayr-i menkule hediye edenlere dahi bağışladıkları malların kıymetine göre verilebilir. Bundan başka büyük yararlıkları geçenlere yaptıkları hizmetin derecesine göre altın madalyaların ma'dası i'tâ olunabilir.

Nizamnâmenin son yâni dokuzuncu maddesine göre, madalya Donanma Cemiyeti tarafından i'mâl ettirilecek, madalyayı almak isteyenler verdikleri îâneneden başka madalyanın yapıldığı maddeye göre ayrıca bir parayı da ödemek mecburiyetinde idiler. Yalnız yabancı memleketlere gönderilecek Madalya için ayrıca verilen para istenmezdi².

Yukarıda bahsi geçen bu madalyanın Lâyihası Basra meb'us-ı sâbıkı Abdülvehab Paşa tarafından yapılmış ve Dahiliyye Nezâreti tarafından Şûrâ-yı Devlet'e 13 Şubat sene 327 tarihli tezkeresi ile melfûfu Tanzimat Dâiresinde tetkik olundu³.

Şûrâ-yı Devlet Dahiliyye Nezâretine Lâyiha hakkında şu mütalaasını bildirmişti (Vesika 3).

Şûrâ-yı Devlet
Tanzimat Dâiresi
aded
382

Hindistan'da mütemekkin ahâli-i İslâmiye'nin Donanma-yi Osmani îânesine temin-i iştirâkları zımında mukaddema Hicaz Demir Yolu'na îâne toplandığı sırada yapıldığı vechile bir madalya ihdâsiyle i'tâ-yi îânatta fedakârlıkları görülenlere verilmesi bâdi-i muhassenat olacağı Basra meb'usu sâbıkı Abdülvehab Paşa tarafından biltakdîm tevdi' buyurulan lâyihada gösterildiğinden bahisle icrây-i icâbını ve mezkûr madalyalara müteâllik Nizamnâme lâyihasının takdîmini mutazammın Dahiliyye Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 13 Şubat sene 327 tarihli tezkeresi ile melfûfu olan lâyiha Heyet-i Umumiye'de ba'del kırae îâne-yi Milliye için ibraz-ı âsâr-ı fedakârı eyliyenlere verilmek üzere şu suretle bir madalya ihdâsı müvâfık görüldüğünden evvel emirde lâyiha-yı mezkûrenin tedkiki mütâlaasıyla ve zabt suretiyle tevdi' olunmakla Tanzimat Dâiresinde kıraat olundu. Lâyiha-yı Mezkûrenin tedkikatı bi'l-icrâ münderecatı Donanma için

² Başvekâlet Arşivi, *Nisan ve Madalya Dosyası*, nr. 29; *Meskûkât-ı Şâhâne İdâresi, Darphâne-i Âmire 1336 Senesi raporu*, Matbaa-yi Âmire 1921, s. 219 vd.

³ Başvekâlet Arşivi, *Aynı dosya*.

iânatta bulunan zevatta derecatına göre tunç ve nikel ve gümüş ve altın ve fevkalâde altın olmak ve Donanma-yi Osmanî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti tarafından i'tâ kılınmak üzere madalyalar verilmesi esâsına göre tanzim olunduğu anlaşılmış olup madalyaların mezkûr Cemiyetce i'tâ olunması mü-nâsib görülemediğinden madalyaların Donanma Cemiyeti'nin Dahiliyye Nezâretine vâki' olacak inhası üzerine alelusûl arz olunarak istihsâl olunacak İrâde-i Seniyye mucibince taraf-ı Hükümetten i'tâ buyurulması esası kabûl olunmuş ve bu esas üzerine tanzim olunan lâyiha-yı Nizâmiyenin nüsha-yı mübeyyizesi leffen takdim olunmuş olmağla ifâ-yi muktezası babında emr ü fermân Hazret-i men leh-ül- emrindir.

5 Cemâziyelâhir sene 330 9 Mayıs sene 328

Şûrâ-yi Devlet
Mührü

Tanzimat Dâiresi

Reis-i Sânisî
Mehmed Said

Azâdan
Mehmed Celâleddin

Azâdan
Kemaleddin

Azâdan
İmza

(okunamadı)

Azâdan
Abdurrahim
Şâdân

Azâdan
Mustafa
Nuri

Bundan sonra Madalya Lâyhâsı, meLfûfiyle birlikte Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dâiresi'nden Bâb-ı âli Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'ya gönderilmiş ve buradan mevki-i mer'iyete konulması için Saray'a arz olunmuştu. Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'nın tezkeresinde şunlar denmektedir (Vesika 4).

Bâb-ı âli
Meclis-i Mahsus
1603

Şûrâ-yi Devlet Tanzimat Dâiresi'nin meLfûfiyle Meclis-i acizânemizde kıraat olunan mazbatasında dermiyan olunduğu vechile, Osmanlı Donanmasına iânatta bulunan zevata verilmek ve tunç ve nikel ve gümüş ve altın ve fevkalâde altın olmak üzere madalyalar ihdâsı zımında tanzim olunan Lâyiha-yı Nizâmiye'nin mevki-i mer'iyete vaz'ı bittezekkür sâlifü'l-beyân Mazbata ve Lâyiha-yı Nizâmiyye leffen arz ve takdîm kılınmış olmağla, katibe-i ahvâlde emr ü fermân hazret-i veliyy-ül-emr Efendimizdir.

26 Ramazan sene 330		26 Ağustos sene 328	
Sadr-ı a'zam Gazi Ahmed Muhtar	Şeyh-ül İslâm Mehmed Cemâleddin	Şûrâ-yı Devlet Reîsi Mehmed Kâmil	Harbiyye Nâzırı Nâzım
Dahiliyye Nâzırı Daniş	Adliyye Nâzırı Abdülhalim	Hariciyye Nâzırı Gabriel	Ticaret ve Ziraat Nâzırı Mustafa Reşid
Nafia Nâzırı Salih Hulûsi	Bahriyye Nâzırı Mahmud Muhtar	Maliyye Nâzırı Abdürrahman	Maarif Nâzırı Bulunmadı
Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Mehmed Fevzi		Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Sabri	

Bundan sonra Lâyiha 28 Ramazan sene 330, 28 Ağustos sene 328 de Padişah V. Mehmed Reşad'ın tasdikine arz olunarak aynı günde mevkı'ı tatbike konulmuştu. Fakat Nizamnâmenin üçüncü maddesiyle sekizinci maddesinin ta'dili lâzımgeldiğinden Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti bu husus için 2 Teşrinievvel sene 329 Tarih ve 5 Sayılı tezkere-siyle Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dairesine baş vurmuş ve bu durum karşı-sında toplanan Şûrâ-yı Devlet'de üçüncü ve sekizinci Maddeleri için şu ka-rarı almıştı (Vesika 5).

Şûrâ-yı Devlet
Tanzimat Dâiresi

aded
1446

Donanma-yı Osmanî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 2 Teşrinievvel sene 329 tarihli ve beş numaralı tezkeresi melfûfiyle beraber Tanzimat Dâiresi'nde kıraat olundu. Mezkûr tezkerede Osmanlı Donanması'nın taâli ve terakkisi için iâne itâsı suretiyle ibraz-ı hamiyet ve fütüvvet edenlerle hidemât-ı fevkalâdesi sebk edenlere itâ buyurulmak üzere ihdâs buyurulan Donanma Madalyası'na âit 28 Ramazan sene 330 târihli Nizamnâme'nin üçüncü maddesinde muharrer olduğu vec-hile mezkûr madalyanın sinenin sağ tarafına ta'likî hâlinde birinci Osmanî ve Mecidî Nişânları'nı hâmil olan zevâtın kordonlarıyla yaverân kordonla-rının altında kalarak görülemeyeceği cihetle bu madalyanın da diğerleri gi-

bi sinenin sol tarafına ta'likî ve sekizinci maddesinde dahi hidemât-ı fevkalâdesi sebk edenlere i'fâ eyledikleri hidemâtın derecesine göre altın madalyaların ma'adası i'tâ olunabileceği münderic ise de altın madalya ile tâlîfe müsâit bir derecede hidemât-ı fevkalâdesi mesbuk zevat-ı aliyyeye tesâdüf edilmekte olduğundan bu maddenin dahi fevkalâde altın madalyaların ma'adası i'tâ olunabileceği suretlerinde ta'dili lüzumu iş'ar kılınmıştır. İktizâ'sı lede'l-te'emmül menâfi'-i mülk-ü Devletin muhâfazası satvet-i Bahriye'nin tezâyüdüyle hakimiyet-i Bahriye'nin te'minine menût olduğundan Devletin en büyük mâyehtâc-i ileyhi olan Donanmanın istikmâl-i esbâb-ı terakkî ve teâlîşiçün ibrâz-ı me'âsir-i fedakârî edenlerin emsâline nümüne-i imtisâl olmak üzere sûret-i fevkalâdede tâlifleri dâirece de münâsib görünmüş ve mezkûr madalyaların sineğin sol tarafına ta'likî hakkındaki mütalâa da şayân-ı kabûl bulunmuş olmağla Nizamnâme'nin bu esasa göre tashih edilen üçüncü ve sekizinci maddelerini muhtevî lâyihanın nusha-yi mübeyyizesi leffen takdim kılınmıştır. Ol babda emr ü fermân hazret-i men leh-ül-emrindir.

2 Rebîülevvel sene 332 16 Kânûnisânî sene 329

Şûrâ-yi Devlet	Tanzimat Dâiresi	Azâdan	Azâdan
Mührü	Reis-i Sânisî	Mahmud Celâleddin	Kemâleddin
	Mehmed Said		
		Azâdan	
Azâdan	Azâdan	Ali Efendi	
Abdürrahim Şâdan	Mustafa Nuri	(Müzakerede bulunmadı)	

Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dâiresi'nin mütalâası, Bâb-ı âli Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'ya gönderilmiş ve Meclis'de Donanma İâne Madalyası Nizamnâmesi'nin üçüncü ve sekizinci maddelerini ta'dilen kaleme alınan Mevadd-ı Muaddele-i Nizâmiyye Lâyihası'nın münderecatı münâsib görüldüğünden mevkî-i mer'iyyete vaz'ı için adı geçen Lâyiha Mazbatası temize çekilmiş; bir nushası Padişah'ın taşdikine arz edilmiştir. Bu lâyihada şunlar yazılı bulunmaktadır (Vesika 6).

Bâb-ı âli
Meclis-i Mahsus
3331
Donanma-yi Osmânî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti'nin Şûrâ-yı Devlet'e muhavvel tezkeresi üzerine Tanzimat Dâiresi'nden tanzim ve melfûfiyle Mec-

lis-i acizânemizde mütalâa olunan mazbâta beyân olunduğu vechile Osmanlı Donanması'nın taâli ve terakkisi için îâne i'tâsı suretiyle ibraz-ı Hamiyet ve fütüvvet edenlerle hidemât-ı fevkalâdesi sebk edenlere i'tâ olunmak üzere ihdâs olunan Donanma Madalyası Nizamnâmesi'nin üçüncü ve sekizinci maddelerini ta'dilen kaleme alınan Mevadd-ı Muaddele-i Nizâmiye Lâyihası'nın münderecatı münâsib görüldüğünden mevki'-i mer'iyete vaz'ı bittzekkür mezkûr mazbata sâlif ül-beyân Mevadd-ı Muaddele-i Nizâmiye Lâyihası'nın nüsha-yi mübeyyizesiyle arz ve takdim olunmağla katibe-i ahvâlde emr ü fermân hazret-i veliyy-ül-emr Efendimizindir.

15 Rebülevvel sene 332

29 Kânunısâni sene 329

Sadr-ı a'zam ve Hariciyye Nâzırı Mehmed Said	Şeyh-ül İslâm Esad	Bahriyye Nâzırı Mahmud	Harbiyye Nâzırı Enver
Dahiliyye Nâzırı Talât	Şûrâ-yi Devlet Râisi Halil	Adliyye Nâzırı İbrahim	Maliyye Nâzırı Rif'at
Nafia Nâzırı Vekili Ahmed Cemal	Ticaret ve Ziraat Nâzırı Süleyman Elbustânî	Maarif Nâzırı Ahmed Şükrü	Evkaf-i Hümayûn Nâzırı
Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Osman			

Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dâiresi ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükela'dan geçerek Padişah'ın irâde-i seniyyesine arz edilen bu mevadd-ı muaddele iki maddede toplanmıştı (Vesika 7).

Şûrâ-yı Devlet
Tanzimat Dâiresi
aded

3331

Donanma İâne Madalyası Nizamnâmesi'nin mevadd-ı muaddelesi :
Birinci Madde : Donanma İâne Madalyası Nizamnâmesi'nin üçüncü maddesi bervechi âti ta'dil edilmiştir :

«Zikrolunan madalyadan zükûra âit olanı nısfı yeşil ve nısf-ı diğeri beyaz

ipek kordelaya ve inâsa mahsus olanı bir çiçek şeklinde bağlanmış kezâlik nısfı yeşil ve nısf-ı diğeri beyaz kordelaya rabt ve sinenin sol tarafına ta'lik edilecektir».

İkinci Madde : Mezkûr Nizamnâme'nin sekizinci maddesi bervechi âti ta'dil edilmiştir :

«Hidemât-ı fevkalâdesi sebk edenlere dahi i'fa eyledikleri hidematın derecesine göre fevkalâde altın madalyaların ma'dası i'tâ olunabilir»

Şûrâ-yi Devlet
Mührü

Aslına mutabıktır.
Mahmud Nedim

İşbu Lâyiha-yı Nizâmiye'nin mevki'-i icrâya vaz'ını ve Nizamât-ı Devlete ilâvesini irâde ederim.

18 Rebiülevvel sene 1332

1 Şubat sene 1329

Mehmed Reşad

Sadr-ı a'zam ve Hariciyye Nâzırı Mehmed Said	Şeyh-ül İslâm Esad	Bahriyye Nâzırı Mahmud	Harbiyye Nâzırı Enver
Dâhiliyye Nâzırı Talât	Şûrâ-yi Devlet Reisi Halil	Adliyye Nâzırı İbrahim	Mâliyye Nâzırı Rifat
Nafia Nâzırı Vekili Ahmed Cemal	Ticaret ve Ziraat Nâzırı Süleyman Elbustânî	Maarif Nâzırı Ahmed Şükrü	Evkaf-ı Hümayûn Nâzırı

Posta ve Telgraf
ve Telefon Nâzırı
Oskan

İstanbul Arkeoloji Müzeleri İslâmî Sikke Kabinesinde mezkûr madalyanın altın, gümüş, bakır ve nikel'den yapılmış olanları vardır.